

מגילת קהלת

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

סיפור לחג

"אשר עשה האלהים את האדם ישר והמה

בקשו חשבנות רבים"

פעם אחת בא תלמיד חכם מחשובי קהלת פרשבורג לבקר את החת"ס, ובגלל שמישהו כבר שהה בחדרו, המתין הלה בפרוזדור. לאחר שעה קלה, בתו של החת"ס, מרת שמחה, הודיעה לאביה שתלמיד חכם פלוני מחכה בחוץ, אך לא השיבה אביה דבר. משנוכח האורח שהשיחה נמשכת עוד ועוד, עזב את חדר ההמתנה בפנים זעופות והלך לו. לאחר שעזב המבקר הראשון, שאלה את אביה מדוע המשכת עם אדם זה כל כך בשיחה, עד שהשני עזב בזעף? ענה לה אביה שהיה זה פרופסור למתמטיקה שכל זמן שאני חי - לא ימיר את דתו, לכן מוכרח אני לקרבו. וכך אכן היה, שלאחר שנפטר החתם סופר השתמד הפרופסור רח"ל.

שאלה לשולחן שבת

"טוב שם משמן טוב וזים

המות מיום הולדו"

יש לבאר מהי הנחת היסוד בפסוק זה שיש להשוות בין שם טוב לשמן טוב, וכי זה בא אחד על חשבון השני ומה הקשר הבסיסי בין שני הדברים מלבד הדמיון הלשוני בין המילים 'שם' ו'שמן'?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן השבת. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בצרוף מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"החכם עיניו בראשו והכסיל בחושך הולך"

יש לפרש את דברי שלמה אלו, שהרי לכאורה אף עיניו של הכסיל ממוקמות בראשו? א. כל מגמתו של החכם היא להתבונן על תכונות עצמו והיינו 'בראשו', לא על תכונות זולתו. אך הכסיל, נותן את עיניו להתבונן רק על אחרים ואינו שם לב ורואה שהוא עצמו 'בחושך הולך'. (ליקוטי בתר ליקוטי) ב. החכם רואה את הנולד דהיינו שמראש הוא יודע מה תהיה התוצאה. מה שאין כן הכסיל, ההולך בחושך שאף בשעה שכבר הדברים מוחשיים אצלו והוא הולך בהם בהווה, עדיין שרוי הוא בחושך. (ע"פ קהלת רבה) ג. אמרו חז"ל שהעין רואה והלב חומד. והכסיל, עיניו בליבו, כי העיניים רואות את מה שחומד הלב. אבל החכם, עיניו בראשו, ומפעיל את מוחו, כדי לא להיכשל ולראות את מה שליבו רוצה. (ראשי בשמים) ד. הכוונה היא על עיני השכל של האדם. שהחכם עיני שכלו בראשו, והיינו שהם נמצאים למעלה בראשו, ויכול לראות מה שעומד לפניו מפני שעניו צופות לרחוק, כמו אדם שעומד על הר גבוה שרואה בעיניו את המכשולים שבדרכו ופורש וניצל מהם. אבל הכסיל, עיני שכלו נמצאים כביכול ברגליו ולכן אינו יכול לראות למרחוק ויפול לתוך הבורות או השווחות שבדרכו. (מצודות)

"וראיתי אני את כל העמל ואת כל כשרון המעשה כי היא קנאת איש מרעהו גם זה הבל"

ראיתי שמפרשים פסוק זה על עניין קרבנותיו של הבל שהביא מנחה לקב"ה מבכורות צאנו אבל גם הוא נכשל בזה שכל מה שהביא קרבן הוא בגלל קנאתו שקינא בקין שהקריב קרבן לפניו.

"טוב כעס משהוק כי ברוע פנים ייטב לב"

פשוטו של מקרא הוא שיש תועלת לכעס על פני השחוק. ויש לבאר כיצד דבר זה מתיישב עם דברי חז"ל בגנות מידת הכעס: "כל הכועס, כאילו עובד עבודה זרה", "כל הכועס כל מיני גיהנום שולטים בו... כל הכועס אפילו שכינה אינה חשובה כנגדו" (נדרים כב.), "ר"ל אמר: כל אדם שכועס, אם חכם הוא, חכמתו מסתלקת ממנו, אם נביא הוא, נבואתו מסתלקת ממנו... אמר ר' מני בר פטיש כל הכועס, אפילו פוסקין עליו גדולה מן השמים מורידין אותו" (פסחים סו:). ויש לומר: א. יש לכעוס על מה שצריך לכעוס בשכל ולא מרגש הכעס הנובע מגאווה. ב. שלמה אמר את זה על אדוניהו אחיו ש"לא עצבו אביו מימיו" ואם היה אביו כועס עליו, לא היה יוצא לתרבות רעה. ג. הכוונה לכעס ולצרות שמקבלים הצדיקים מהקב"ה בעולם הזה שמכפרים להם את הייסורים. ד. עדיף מאשר למלא שחוק פינו בעולם הזה. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן שבת' תשפ"ב)

בשעה טובה ועוצלת
הופיע ויצא לאור עולם
בסייעתא דשמיא!

ניתן להשיג ב"מקרא"
הוצאה לאור, ובטלפון:

052-7665775

ושפחת
בחגך...
ובכל
השנה!

שוב שכחת להדפיס את העלון?
עם הספר החדש
זה לא היה קורה!

ישנו ביקוש רב בבתי הכנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילה שלהם.
זו ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה. ניתן לתרום:
1. בהעברה לבנק לאומי (10 סניף 905 חשבון 5055271, ע"ש 'ביין' 2. לשלוח שיק למערכת

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. אחד מאלף מצאתי
- ב. "דברי חכמים _____ נשמעים"
- ג. לא להם המלחמה
- ד. דברי חכמים הם כמו -
- ה. "_____ אמר קהלת"
- ו. "_____ האדם מן הבהמה אין"
- ז. "ו' _____ השמש ובא השמש"
- ח. "ואין כל _____ תחת השמש"
- ט. "_____ ילד מסכן וחכם"
- י. מקום אליו הולכים כל הנחלים
- כ. אוהבו לא ישבענו
- ל. "עושר שמור לבעליו _____"
- מ. אי אפשר לתקן אותו
- נ. לא להם העושר
- ס. "עת _____"
- ע. הוא יהולל חכם
- פ. מלכודת ציפורים
- צ. "הולך אל דרום וסובב אל _____"
- ק. הוא שלמה המלך
- ר. "עת _____"
- ש. היא מתוקה לעובד
- ת. "גם במדעך מלך אל _____"

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

- א. "ועת _____"
- ב. הוא חי, טוב מן האריה המת
- ג. "עת _____"
- ד. עץ הממהר להניץ לפני כל האילנות (רש"י)
- ה. היא עמדה לקהלת
- ו. "מה יתרון לאדם בכל _____"
- ז. "וליבי נוהג בחכמה ו _____ בכסלות"
- ח. מי ששומר אותו, לא יזרע
- ט. הוא לא במהרה ינתק
- י. "דברי _____ חכם חן"
- כ. יש לאור יתרון על פניו
- ל. רץ אל הבור
- מ. קהלת בנה _____ ונטע _____
- נ. הוא לא יוכל להמנות
- ס. "הסר _____ מלבך, והעבר רעה מבשרך"
- ע. "שומר מצווה לא _____ דבר _____"
- פ. אלוקים מבקש אותו
- צ. "חופר _____ בו יפול"
- ק. הכעס נח ב _____ כסילים
- ר. "ובעל כנפיים יגיד _____"
- ש. "עת _____"
- ת. מלא כף ממנה טובה

ואלה שמות

"דברי קהלת בן דוד מלך בירושלים"
מה פירוש השם קהלת? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

רבי שמעון בן יוחאי היה עובר בשמיטה, וראה אדם אחד שהיה עומד ומלקט ספירי שביעית. אמר לו: "ולא שביעית הוא?!". אמר לו: "והרי אתה הוא זה שהתיר?! ששנינו רבי שמעון אומר, כל הספירין מותרים חוץ מספירי כרוב לפי שאין כיוצא בהן בירקות שדה". השיב לו רבי שמעון: "זכי אין חברי חולקים עלי? אלא פורץ גדר אתה! ופורץ גדר ישכנו נחש!". וכן קרה לו.

אחד מתלמידיו של רבי שמעון בר יוחאי שכח את כל תלמודו. הלך אל מערת קבורת רבו ובכה שם על צרתו תוך כדי בכי וצער נרדם. חלם שהתגלה אליו רבי שמעון בר יוחאי, ואמר לו הצדיק: 'כשתזרוק בי שלושה צרורות - אבוא'. התעורר התלמיד בבהלה ומיהר אל פותר חלומות, סיפר לו על חלומו וביקש שיגיד את פשרו. אמר לו האיש שהכוונה היא שאם תחזור על כל מה שתלמד שלוש פעמים יישארו הדברים בראשך, ולא - תשכחם. עשה התלמיד כדברי פותר החלומות, ומאז אכן לא שכח את מה שלמד, כהבטחתו של רבו בחלומו. (ע"פ קהלת רבה)

מילה במגילה

**קוללה כי ספגה אותו,
ואז גרם למשפחתו,
רוח היא נשימתו,
ואין ממש בהבטחתו.**

המונח המבוקש הינו מילה
בת 3 אותיות המופיעה במגילה.
אשר כל שורה בחידה
רומזת להקשר שונה שלה.
(יתכן כתיב חסר וחילופי אותיות
בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

איזה אמורא חגג כחתן בסוכה?

המילה 'קהלת' בגימטריא שווה ל-535 ועם הכולל-536. בדיוק כמו הגימטריא של המילים: 'שלמה בן דוד המלך'. ודבר זה הוא על פי המובא ברוקח שכל אדם צריך להזכיר שמו בתחילת ספרו. כמו שספר תנא דבי אליהו מתחיל במילה 'ויגרש' שעולה כמנין 'תנא דבי אליהו'. ומדרש תדשא מתחיל 'תדשא' שהוא גימטריא 'זה רבי פנחס בן יאיר'. ומדרש פרקי דרבי אליעזר מתחיל 'מי ימלל גבורות ד' שהוא גימטריא אליעזר בן הורקנוס. בפירושי התורה לרבנו פלטיאל כתב, שהאותיות הראשונות של חמשה חומשי תורה הן 'ווא', ועולין במנין 'אהי'ה' שהוא שמו של הקב"ה. 'אני יהודה קדוש', עולה כמנין 'מאימתי', שבה פתח רבינו הקדוש את המשניות שערך. 'ספר חסידים' בגימטריא, 'זה יהודה בן שמואל'. השו"ע פותח 'יתגבר כארי', כמנין 'יוסף בן אפרים קארו'. (אוצר הידיעות)

"עת לטעת"

על אלו שני אנשים כותבת התורה שעסקו

בנטיעות?

מצאו נא במגילה:

1. מילה עם אות ה' מיותרת.
2. שלושה פסוקים שמתחילים ומסתיימים באות א'.
3. פסוק שמתחיל ומסתיים באות ל'.
4. שם של מסכת מסדר טהרות.
5. ארבע מילים רצופות שמסתיימות באות ה'.
6. את שמותיהן של ארבע מפרשות התורה.

"זיכרון" סימן

גימטריאות ורמזים לזכירת מספר פסוקי הפרשה

במגילת קהלת ישנם 222 פסוקים, ואפשר לזכור זאת ע"י זכירת המילים:

"הבל הבלים הכול הבל" = בגימטריא = 222

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובות לשבוע לעלון סוכות: 'פרים לעולה כפנים לתורה, חצי ראשון למשותף לשניהם זרוק, ואת השאר בשמחה תצוק?' - פרים לעולה בסוכות כמספר הפנים לתורה: 70. המשותף למילים 'פרים' ו'פנים' = 'פים'. ואם נשליך את מחצית האות הראשונה (פ-מ-מ) נקבל 'מים' אותם מנסכים בשמחה בחג... איך יתכן אתרוג פסול וחסר, שאם נחסיר ממנו עוד לפתע יוכשר? - אתרוג שניקבוהו עכברים יש המכשירים בשאר ימים אם הסירו מקום הנשיכה. (ויש לדון אם האתרוג היה גדול מידי במעט וכעת הפחית מגדלו). **חידון א' ת'** - אדם, בנחת, גיבורים, דרבנות, הכל הבלים, ומותר, זרח, חדש, טוב, ים, כסף, לרעתו, מעוות, נבונים, ספוד, עשק, פח, צפון, קהלת, רקוד, שינה, תקלל. **חידון א' ת' הפוך** - לרפוא, כלב, להרוג, שקד, חכמה, עמלו, לאחוז, רוח, חוט משולש, פי, חושך, גלגל, בתים כרמים, חסרון, כעס, ידע רע, נרדף, גומץ, חיק, דבר, לבקש, נחת. **שעשועי דאורייתא** - נח ואברהם. 1. "שהתקיף". 2. "איך טוב... האלקים היא", "איש... רע הוא", "אם ימלא... שם יהוא". 3. "לשחוק עושים... את הכל". 4. "ובשפלות ידים". 5. "ולשמחה מה זה עשה". 6. "וישב, שלח, דברים, ראה. **ואלה שמות** - משום שקהל (קיבץ) חכמות הרבה (רש"י), שהיה אומר את דבריו בהקהל (רמב"ן), הקהיל קהילות ומסר להם דברי חכמה, קיהל דברים לספר אחד. **מילה בסוכה** - הדר. "הוא ערך והגיה" - ההדיר = הדר, "בפאר ובנוי הודיע" - בהדר, "שאר על כולם" - הדיר הגאה, "מי שגר בעולם" - הגר = הדר. **טמונות בפרשה** - 1. "תן חלק לשבעה וגם לשמונה" (יא,ב). 2. "זרח השמש ובא השמש" (א,ה). 3. "תמלא אוזן מלשמוע" (א,ח). 4. "הכל היה מן העפר והכל שב אל העפר" (ג,כ). 5. "לכל זמן ועת (עט)" (ג,א). 6. "טובים השניים מן האחד" (ד,ט). 7. "ולאחד איך יחם" (ד,יד). 8. "מותר האדם מן הבהמה איך" (ג,יח). 9. "לבעל הלשון" (י,יא). 10. "ידלוף הבית" (י,יח). 11. "מסיע אבנים" (י,ט). 12. "ספרים הרבה" (יב,יב). 13. "מתוקה שנת העובד" (ה,יא). 14. "כדגים הנאחזים במצודה" (ט,יב). 15. "ונרץ הגלגל" (יב,ו). **טמונות בהפסרה** - 1. "בנשק יבערו אש" (לט,י). 2. "וגשם שוטף" (לח,כב). 3. "ורעשו מפני דגת הים" (לח,כ). 4. "ונפלו המדרגות" (לח,כ). **שאלה לשלחן ראש השנה** - שאלנו: יש לבאר מדוע נוסח התפילה בסוף ברכת השופרות בתפילת מוסף, מסתיימת במילים 'ואין דומה לך'. הביטוי 'אין דומה לך' מופיע פעמים נוספות בתפילה, בברכת גבורות: 'מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך נמית ומחיה ומצמיח ישועה', וכן בברכות קריאת שמע בשבת: 'ואין דומה לך מושיענו לתחיית המתים'. ויש להבין מה הקשר בין הברכות הללו כך שנתקנה לשון זהה לברכות אלו. כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: 1. השייכות ביניהם הוא השופר. שבתחיית המתים כתוב: "והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול". 2. אפילו גויים עובדי ע"ז מודים שאין מחיה מתים אלא הקב"ה, ובשופר כתוב: "ותרועת מלך בו", משמע שרק בישראל עובדים בתרועה. 3. השופר מהפך ממידת הדין למידת הרחמים, שאין אנו יכולים לעמוד בדין וכמתים חשובים, ומה שנהפך לרחמים הוא כמו תחיית המתים. 4. לעבור את ראש השנה הוא בבחינת 'מחיה המתים' כמו שמברכים על מי שלא ראה את חברו י"ב חודש שמברך עליו מחיה המתים כי עבר עליו ר"ה. 5. כתוב בירושלמי שעירבוב השטן בתקיעת שופר הוא משום שכתוב "בלע המות לנצח" וכשהוא שומע את קול השופר הוא נבהל וחושב שהגיע זמנו להתבטל, וזהו שבכל תקיעה יש בחינה של תחיית המתים. 6. ענין השופר הוא ממש מענינו של תחיית המתים שסגולתו וכוחו של השופר לחדש חיות ולהורידה לעולם הזה ולתת לו אפשרות קיום. (אפיקי מים)

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

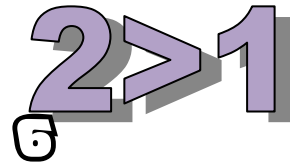
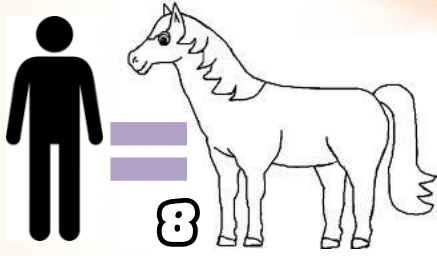
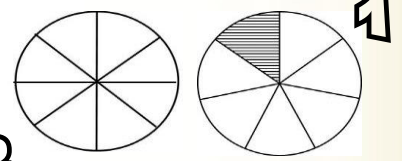
בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

זהו חידון משעשע מתמונות הרומזות על פסוקים ומושגים מהפרשה ומפירוש רש"י.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')

אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות בפרשה

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

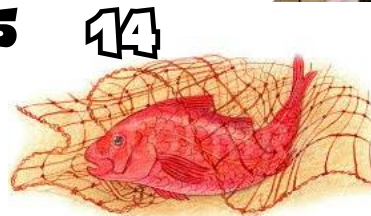

'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

תשובה לגיליון הקודם
"שני חוטמין דקיין" (פ"ד מ"ה)

הפטרת שבת חוהמ"ס "והיה ביום ההוא" (יחזקאל לח' יח' - לט' טז')

טמונות בהפטרה

עדיין ניתן לרכוש את משחק ה'חדר בריחה' המבוקש! חידות ומשימות לכל הגילאים לחוויה משפחתית מושלמת!
לפרטים נוספים ולהזמנות התקשרו: 052-766-5775